

Co-create

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
1 Het Co-create programma in 3 punten	3
1.1 Onderzoek en experimentele ontwikkeling : onzeker, verkennend, innovatief	3
1.2 In co-creatie : gemeenschap van betekenis en transdisciplinariteit.	5
1.3 Maatschappelijke duurzaamheid: de manier waarop we als maatschappij de wereld bewoont, burgerwetenschap, maatschappelijke innovatie, systemisch doorverwijzingen, herdenkingswerk en verantwoord onderzoek en innovatie	8
2 Drie soorten projecten	9
2.1 Co-problemativering	10
2.2 Co-onderzoek	11
2.3 Co- ontwikkeling	12
3 Subsidieerbaarheid.....	13
4 Verband met de gewestelijke bevoegdheden.....	14
5 Begin van het project	14
6 Indiening van een voorstel	14
7 Evaluatie van het voorstel	15
8 Duur van het project	16
9 Budget en subsidie	16
9.1 Onderzoekinstellingen.....	16
9.2 Non-profitorganisaties	16
9.3 Ondernemingen	17
9.4 De gewestelijke en gemeentelijke administratieve overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	18
9.5 Toelichting.....	19
10 Intellectuele eigendom	20
11 Informatie en contactgegevens	20

Hallo

In dit document stellen we het programma Co-Create voor en leggen we uit hoe een project in te dienen en hoe de selectie verloopt.

Dit document definieert de belangrijkste concepten die in het programma gebruikt worden. Bepaalde concepten worden aanvullend en geïllustreerd uitgelegd in de Co-create.brussels [lexicon](#). Heb je nog vragen na het lezen van dit document? Neem dan contact op met:

Xavier Hulhoven: xhulhoven@innoviris.brussels

1 Het Co-create programma in 3 punten

Het Co-Create-programma is een programma van Innoviris, de Brusselse overheidsdienst voor onderzoek en innovatie. Dit is een programma gericht op het ondersteunen van **onderzoeks- of experimentele ontwikkelingsprojecten die worden uitgevoerd in [co-creatie](#) voor [maatschappelijke duurzaamheid](#).**

1. Een **onderzoek- of experimenteel ontwikkelingsproject** is:
 - **Onzeker;**
 - **Verkennend;**
 - **Innovatief.**
2. De [Co-creatie](#) die in het kader van het Co-create programma wordt beoogd, houdt dus in:
 - De oprichting van een [gemeenschap van betekenis](#) waarbij
 - **Het engagement** van de [actoren van verandering](#) in het project
 - **De opbouw van een gedeelde betekenis** rond doelstellingen, ontwerpen, concepten en doelen van het project.
 - Een [transdisciplinair](#) coproductie van [kennis](#) zich inzetten voor een **democratie van kennis** en **Open wetenschap**.
3. Het doel van [maatschappelijke duurzaamheid](#) impliceert
 - om de manier waarop we als samenleving de wereld bewonen in vraag te stellen via burgerwetenschapsprojecten of [maatschappelijke innovatie](#).
 - een **systemische** benadering die impliceert
 - om situaties te beschouwen vanuit het perspectief van de **relaties tussen de componenten** van het betreffende maatschappelijke systeem
 - om na te denken over **condities** en **doorverwijzingen**;
 - het uitvoeren van een **herdenkingswerk**;
 - Veranker het project in [verantwoord onderzoek en innovatie](#).

Deze elementen worden hieronder beschreven.

1.1 Onderzoek en experimentele ontwikkeling : onzeker, verkennend, innovatief

De **onderzoeks- en experimenteel ontwikkelingsprojecten** die in het kader van het Co-Create-programma worden ondersteund, zijn:

- **Innovatief.** Het gaat erom de onderliggende oorzaken in vraag te stellen en deel uit te maken van een logica van alternatief en niet van assimilatie¹, om sociaal-technische lock-in te ontgrendelen, om uit situaties van helse alternatieven te komen² en/of om te werken aan situaties die niet of te weinig in aanmerking worden genomen door institutionele, politieke, administratieve of commerciële actoren.
- **Onzeker.** Innoviris financiert het [risico](#)'s aan het onzekere karakter van het onderzoek en het experimentele ontwikkeling. Er moet dus ruimte zijn dat niets gevonden wordt of [ongemakkelijke resultaten](#) te treffen. Het project wordt gerechtvaardigd door een lacune in [de stand van kennis](#). Dit gebrek aan kennis gaat verder dan de [stand van kennis](#) die specifiek is voor de actoren betrokken bij het project. Het beperkt zich dus niet tot toegang krijgen, zich toe-eigenen of kennis combineren. Er is dus een behoefte om nieuwe kennis te produceren. Onderzoek of experimentele ontwikkeling is een noodzaak om onzekerheden weg te nemen.
- **Verkennend.** Het project maakt deel uit van een benadering die volgende elementen bevat:
 - Momenten van analyse, reflexiviteit, zelfkritiek, bevraging om de referentiekaders te verbreden, de referentiepunten te verrijken en te transformeren;
 - Zijwegen inslaan en andere wegen verkennen dan datgene dat aansluit bij het operationele en routinematige kader van ieders huidige situatie;
 - Voor een co-onderzoeks- of co-ontwikkelingsproject is er [een onderzoek of een ontwikkelingsontwerp](#) ter ondersteuning van een rigoureuus kennisproductieproces: [Onderzoeksvraag](#) voldoende nauwkeurig; experimenten die met elkaar en met onderzoeksvragen, analyse- en validatiemethoden, enz. worden gearticuleerd.
 - Voor een co-onderzoeks- of co-ontwikkelingsproject, een iteratief proces van experimenteren en aanpassingen;
 - De integratie van nuance en complexiteit.
- Gebruik van [ongemakkelijke resultaten](#). Daarmee wordt bedoeld: de resultaten die a priori's en verdedigde doelstellingen, enz. ongeldig maken.;
 - Het promoten van pogingen die niet noodzakelijkerwijs tot oplossingen leiden.

Met name het onzekere karakter en de vastgestelde verkennende aanpak vormen het onderscheid met projecten die gericht zijn op het verwerven, mobiliseren of kruisen van bestaande kennis. Dit

¹ De logica van assimilatie is er een die gericht is op het beheersen van het risico, het probleem en de gevolgen: in hoeverre kunnen we mensen blootstellen aan bepaalde verbindingen zonder hun gezondheid aan te tasten? Hoeveel kunnen we de ecosystemen van de aarde aandoen met behoud van ecosysteemdiensten? Hoeveel dioxine is veilig in moedermelk? Hoeveel gevaarlijk afval kan worden verbrand zonder het risico op kanker voor de mensen in de omgeving te vergroten? In hoeverre kan het leefgebied van een soort worden verkleind zonder dat deze soort verdwijnt? Deze logica verdoezelt de logica van het evalueren van alternatieven, die vragen zouden stellen als: wat zijn de alternatieven voor het industriële gebruik van verbindingen die de aanwezigheid van dioxine in de weefsels van een baby veroorzaken? Welke alternatieven zijn er om het gebruik van giftige producten en de productie van gevaarlijk afval te verminderen? Wat zijn de sociale en productiealternatieven die de achteruitgang van habitats zouden voorkomen? Welke opties hebben we om onze aanwezigheid uit beschadigde gebieden te verwijderen en ecosystemen te herstellen? Hoe kunnen we beter integreren in onze ecosystemen. O'Brien, Mary H. "Wetenschapper zijn betekent partij kiezen." *BioScience*, vol. 43, nr. 10, 1993, pp. 706-08. JSTOR, <https://doi.org/10.2307/1312342>.

² "Deze situaties waarin we worden geconfronteerd met alternatieven die zich door de manier waarop ze zich voordoen (door het aantal oplossingen radicaal te beperken en door sommige ervan 'op te leggen'), ons collectief machteloos maken en de betrokkenen voor keuzes stellen *die kant-en-klaar uit de werkelijkheid zelf lijken te komen*" Pignarre, P. (2004). *Leer te ontsnappen aan de helse alternatieven. Bewegingen*, 32, 40-48. <https://doi.org/10.3917/mouv.032.0040>.

vormt ook het onderscheid met studies die niet gericht zijn op het produceren van nieuwe kennis waarvoor de mate van onzekerheid en de creatieve aanpak laag zijn en die zich meer bezighouden met het verwerven van informatie voor operationele doeleinden (planning, evaluatie van effecten, maken van keuzes, enz.).

1.2 In co-creatie : gemeenschap van betekenis en transdisciplinariteit.

Het Co-Create-programma heeft tot doel onderzoeks- en experimentele ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die uitgevoerd worden in co-creatie, met en voor actoren van verandering. Of ze nu actief zijn in openbare instellingen, bedrijven, onderzoeksinstellingen, verenigingen of gewoon inwoners zijn van Brussel, deze mensen zijn diegenen die geconfronteerd worden met de risico's van verandering, diegenen die hun praktijken zullen moeten veranderen, de reacties willen/kunnen/moeten verdragen, zich ertoe verbinden of de reacties uitvoeren, zich aanpassen, experimenteren, het risico lopen zichzelf buiten het kader te plaatsen. Het project zorgt ervoor dat actoren van verandering de capaciteit hebben om de uitdagingen op het gebied van onderzoek en experimentele ontwikkeling aan te pakken die ten grondslag kunnen liggen aan de beoogde maatschappelijke kwesties.

Opmerking: dit is een logica van inclusie en niet van exclusiviteit, voorbehouden aan de actoren van verandering. Dit betekent niet dat expertise van buitenaf wordt gediskwalificeerd. Ze is even noodzakelijk als de expertise van de betrokkenen zelf. Integendeel, het Co-create programma moedigt aan om deze expertise te internaliseren. Het nodigt degenen met deze expertise uit om na te denken over hun inzet als actoren in het veranderingsproces en zich niet te beperken tot een positie van bondgenoot of externe ondersteuning³.

Door de productie van kennis in co-creatie te ondersteunen, beoogt het programma:

- Bij te dragen aan de democratisering van kennis en de principes van open science.
- De impact van projecten optimaliseren. Het uitgangspunt van het Co-Create programma is dat de impact van onderzoek op de schaal van co-creatie ligt.
 - Het aanpakken van de complexiteit en systemische aard van maatschappelijke vraagstukken.
 - Ondersteuning van verantwoord onderzoek en innovatie.

De Co-creatie die in het kader van het Co-create programma wordt beoogd, houdt dus in:

- De oprichting van een «gemeenschap van betekenis» waarbij
 - **Het engagement** van de actoren van verandering in het project
 - **De opbouw van een gedeelde betekenis** rond doelstellingen, ontwerpen, concepten en doelen van het project.
- Een transdisciplinair coproductie van kennis zich inzetten voor een **democratie van kennis en Open wetenschap**.

Niet alle problemen vragen om co-creatie. De kwesties waar co-creatie het meest relevant is, zijn doorgaans die waar een systemische dimensie en een heterogeniteit van sociale representaties⁴ worden gecombineerd.

³ Dit wordt in detail uitgelegd in het boek van Louis Staritzky, *La recherche comme expérience(s). Vers une sociologie des tentatives.*

⁴ Het gaat om de manier waarop individuen en groepen hun collectieve percepties en interpretaties van de werkelijkheid waarnemen, construeren en uitdrukken.

Engagement in onderzoek of experimentele ontwikkeling gaat verder dan participatie: Het project wordt gebouwd op basis van de uitdagingen van de [co-onderzoekers](#), co-ontwikkelaars en hun hypothesen. Het probleem wordt geformuleerd vanuit hun situatie. Hun betrokkenheid is altijd actief en zij oefenen een cruciale invloed uit op het uitvoeren van het onderzoek, op de opzet of de methoden, de producten, de verspreiding of het gebruik ervan.

[Gedeelde betekenis](#) impliceert een gedeeld begrip en een gedeeltelijke of op zijn minst onderling compatibele convergentie van sociale representaties rond het probleem en de doelstellingen van het project. Het is gebaseerd op de erkenning en het gebruik van de pluraliteit en heterogeniteit van het begrip van de situaties, doelstellingen en sociale representaties van duurzaamheid dat het ondersteunt met het oog op de ontwikkeling van gemeenschappelijke actiestrategieën⁵. Het doel is om « *une pluralité de conceptions sans perdre le sens de l'existence d'une possibilité de connaissance et de réalisation d'ensembles de valeurs qui puissent dans les faits être communs, ou devenir communs* ».⁶ Controverses, ongelijkheden, machtsverhoudingen, meningsverschillen, heterogeniteit van standpunten moeten besproken en uitgewerkt kunnen worden binnen een co-creatieproject. De aanwezigheid van deze aspecten geeft blijk van een effectieve [co-creatie](#). Ze mogen daarom niet worden vermeden of verwelkomd als obstakels, kwaadwilligheid of onverenigbaarheden, maar eerder als realiteiten en mogelijkheden voor wederzijdse transformatie. Aan de andere kant moet erop geanticipeerd worden, gewerkt en begeleid worden (zie details en aandachtspunten).

Onderstaande figuur beschrijft de verwachte kenmerken van de mate van engagement en betekenis binnen de gemeenschap. Let erop dat het programma is ontworpen om deze gemeenschap geleidelijk op te bouwen en te consolideren. Situaties waarin de betrokkenheid van [actoren van verandering](#) niet mogelijk is, moeten worden geproblematiseerd. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een niveau van "participatie", maar dit moet in het bijzonder worden **geanalyseerd en gerechtvaardigd in het licht van de uitdagingen van de kenmerken van Co-creatie en de impact van het project**. Dit geldt met name op het niveau van pragmatisme, betrokkenheid en het risico van instrumentalisering (waarom? Wie onderzoekt wie/wat, wie mobiliseert wie? in functie van wat?), het risico van isolatie, van strategieën en methoden van inclusie, van epistemische⁷ houdingen, van relaties tot de beoogde verandering, van gedeelde betekenis, van machtsverhoudingen, enz.

⁵ Dit wordt beschreven in: [Tom Dedeurwaerdere : Transdisciplinary Research, Sustainability, and Social Transformation Governance and Knowledge Co-Production](#) en meer in het bijzonder het hoofdstuk "« The pitfalls of unstructured pluralism of societal values ". Gepubliceerd in december 2023 door Routledge.

⁶ Uit een [elektronische editie](#) gebaseerd op de tekst van Professor Immanuel Wallerstein intitulé OUVRIR LES SCIENCES SOCIALES. Rapport de la Commission Gulbenkian pour la restructuration des sciences sociales, présidée par Immanuel Wallerstein. Traduit de l'américain par Jean-Michel et Sophie Blanquer. Paris: Descartes & Cie, 1996, 117 pp.s

⁷ Dit betreft de relatie tussen de leden van de gemeenschap en hun kennis: hoe ze zichzelf positioneren ten opzichte van de verschillende kennissystemen en hoe ze deze kennis produceren, verwerven, gebruiken, legitimeren, valideren en overdragen, enz. Een zelfevaluatiegids over epistemische onrechtvaardigheden binnen participatieve onderzoeksprojecten is beschikbaar in [Godrie, B, Boucher, M, Bissonnette, S, Chaput, P, Flores, J, Dupéré, S, Gélinau, L, Piron, F, and Bandini, A. 2020. Injustices épistémiques et recherche participative: un agenda de recherche à la croisée de l'université et des communautés. Gateways: International Journal of Community Research and Engagement, 13:1, Article ID 7110. <http://dx.doi.org/10.5130/ijcre.v13i1.7110>](#)

Betrokkenheid= co-onderzoeker/co-ontwikkelaar. Mensen worden volledig betrokken bij het onderzoeksproces. Het project wordt opgebouwd rond hun problemen en hypothesen, en het probleem wordt vanuit hun perspectief geformuleerd. Hun deelname is altijd actief en ze hebben een cruciale invloed op de manier waarop het onderzoek wordt uitgevoerd - op het ontwerp of de methoden, de producten, de verspreiding of het gebruik ervan.

Participatie. Mensen onderhouden regelmatig contact en interactie met de groep van medeonderzoekers/medeontwikkelaars. Ze geven meningen, expertise, advies, ideeën enzovoort. Deze mensen worden benaderd en gemobiliseerd door de medeonderzoekers/co-ontwikkelaars. Ze kunnen toegang bieden tot infrastructuur, land of casestudies leveren. Ze kunnen ook actiever betrokken zijn bij het uitvoeren van experimenten. Ze hebben geen controle over het onderzoeksproces, maar er is een dialoog die het project kan helpen zich te ontwikkelen en richting te geven. Het probleem kan hun problemen, standpunt en hypothese bevatten, maar het is niet noodzakelijk geformuleerd vanuit hun standpunt. Vertaald met DeepL.com (gratis versie)

Raadpleging: Mensen leveren gegevens die stroomopwaarts, tijdens de stroomafwaarts van het project gebruikt zullen worden.

Interest. Mensen zijn actief geïnteresseerd in het project. Ze nemen deel aan projecttoezichtcomités of verspreidingsactiviteiten om op de hoogte te blijven van de resultaten.

Geen betrokkenheid of blokkering. Mensen zijn niet geïnteresseerd in het project of zijn er zelfs tegen.

Geproblematiseerd worden als ze veranderingsagenten zijn

Financierbaar door Innoviris

Level Participatie → indirecte via operationele kosten. Indien gevalideerd en gerechtvaardigd level Betrokkenheid → rechtstreekse begunstigde (eigen begroting).

Level van betrokkenheid

- Pragmatisme van betrokkenheid en het risico van instrumentalisering: Waarom participatie? Wie onderzoekt wie/wat, wie mobiliseert wie? In dienst van wat?
- Epistemische posities (relatie tot verschillende vormen van kennis)?
- Relatie tot de beoogde verandering,
- Gedeeld betekenis
- Isolatie
- Machtverhoudingen
- Ethiek,
- Inclusiestrategieën en -methoden?

Onverschilligheid of tegenwerking

Geen of weinig gedeelde betekenis

Weinig of geen erkenning van de heterogeniteit van kennisystemen en culturen.

Gedeeld betekenis en transdisciplinariteit

Een gedeeld begrip van de maatschappelijke kwesties en een gedeeltelijke of ten minste wederzijds compatibele convergentie van waarden rond de doelstellingen, ontwerpen, concepten en doelen van het project.

Erkenning en analyse van de heterogeniteit van kennisystemen en -culturen.

De **transdisciplinaire** aanpak is een dialoog en uitwisseling die verder dan (en niet alleen tussen) bestaande disciplines De **transdisciplinaire** aanpak erkent het belang van het integreren van deze diversiteit aan kennis om de complexiteit en systemische aard van de uitdagingen in verband met maatschappelijke kwesties te begrijpen. Dit impliceert een respectvolle en constructieve dialoog tussen verschillende soorten en hun eigen logica. Deze benadering veronderstelt een open rationaliteit die, zonder zichzelf te verloochenen, de rol van intuïtie, verbeelding, gevoeligheid en het lichaam, mythen en religies, kunst en singulariteiten in de productie van kennis werkt, respecteert en herwaardeert. Het maakt dus deel uit van een proces van "réenchantement"⁸. Het is een kwestie van het voorstellen van een andere benadering van de constructie van kennis die « *loin de refuser la science, replace cette dernière dans le contexte de la diversité des savoirs existant dans les sociétés contemporaines* »⁹

Als gevolg hiervan vraagt het Co-create-programma het project om deel uit te maken van een aanpak voor een **kennisdemocratie**¹⁰ en **de opening van de wetenschap** die drie dimensies integreert:

⁸ De genoemde elementen van transdisciplinariteit zijn met name gebaseerd op: Edgar Morin « Pour une rationalité ouverte », p 129 de « Science avec Conscience », Ed. Du seuil, 1979-1990 ; en op [charter of transdisciplinarity adopted at the First World Congress of Transdisciplinarity, Convento da Arrábida, Portugal, November 2-6, 1994](#). Het woord « réenchantement » is verbonden met het concept van « désenchantement » genoemd door de socioloog Max Weber. Het wordt bijvoorbeeld uitgelegd in [M. Taleb : Le réenchantement de notre rapport au monde : une valeur centrale de l'ErE ;Arpenter les Humanités culturelles, sociales et environnementales ; 2024](#).

⁹ DE SOUSA SANTOS Boaventura, ARRISCADO NUNES João, MENESES Maria Paula, Traduction MULLET-BLANDIN Isabelle, « Ouvrir le canon du savoir et reconnaître la différence », Participations, 2022 / 1 (N° 32), p.51-91. DOI : <https://doi.org/10.3917/parti.032.0051>. https://shs.cairn.info/article/PARTI_032_0051?lang=fr

¹⁰ Het concept van kennisdemocratie erkent het belang van meerdere kennisystemen, zoals organische, spirituele en culturele systemen, kaders uit sociale bewegingen en de kennis van gemarginaliseerde of uitgesloten mensen. Hij beweert dat kennis zowel wordt gecreëerd als weergegeven in meerdere vormen, waaronder tekst, beeld, getallen, geschiedenis, muziek, drama, poëzie, ceremonie en meditatie. Het is een

openheid voor de maatschappij, openheid voor publicatie en gegevens, openheid voor uitgesloten kennis en voor verschillende kennissystemen.¹¹ Dit impliceert een analyse van de heterogeniteit van de kennissystemen en culturen die in de gemeenschap spelen. Het doel is om te analyseren en uit te wisselen over de manier waarop leden van de gemeenschap hun kennis produceren, verwerven, gebruiken, legitimeren, overdragen en verspreiden. Het is ook een kwestie van het verkennen van de mogelijke conflicten, spanningen en machtsverhoudingen die zich op dit niveau afspelen.

1.3 Maatschappelijke duurzaamheid: de manier waarop we als maatschappij de wereld bewoont, burgerwetenschap, maatschappelijke innovatie, systemisch doorverwijzingen, herdenkingswerk en verantwoord onderzoek en innovatie

Duurzaamheidskwesties stellen vragen en vereisen innovatie in de manier waarop we als maatschappij in deze wereld leven. De term maatschappelijk verwijst hier naar **de manier waarop de mens als maatschappij** (en in het bijzonder als Brusselse maatschappelijk) **de wereld bewoont**. Dit omvat alle aspecten die betrekking hebben op de samenleving, vanuit structureel, functioneel of organisatorisch oogpunt. Dit omvat sociaal, milieu-, gezondheids-, ethisch, politiek, sociaal-technisch, economisch, juridisch, enz. Het gaat hierbij zowel om relaties tussen mensen als om relaties met het milieu en niet-mensen.

De projecten vertrekken dan ook vanuit een kritisch en verondersteld standpunt over deze manier van wereldbeleving. Ze zetten vraagtekens bij de diepe disfuncties en de noodzakelijke omleidingen. Het project is gebouwd op basis van een maatschappelijk probleem. Het is dit dat de behoefte aan problematisering, onderzoek of experimentele ontwikkeling bepaalt.

In deze context kan de productie van nieuwe kennis twee soorten doelen hebben:

Het produceren van nieuwe burgerkennis¹². Het Co-Create-programma kan Brusselaars ondersteunen die samen met wetenschappers nieuwe kennis willen ontwikkelen om situaties die hen aangaan te begrijpen, signaleren en zichtbaar te maken, die onze manier van leven in de wereld in vraag stellen, die ten koste gaan van het algemeen belang, die de voorwaarden voor het ontstaan van gewenste toestanden verhinderen of die schadelijk zijn voor de gezondheid van de samenleving en het milieu, en die niet of te weinig in overweging worden genomen door institutionele, politieke, administratieve of commerciële actoren. Dit, steeds gebaseerd op een transdisciplinaire onderzoeks- en open science-aanpak.

open toegang tot kennisdeling, waardoor het een krachtig instrument is voor actie binnen sociale bewegingen om de democratie te verdiepen en te strijden voor een eerlijkere en gezondere wereld. Vertaald uit de HALL Budd et TANDON Rajesh, « Decolonization of knowledge, epistemicide, participatory research and higher education », Recherche pour tous, 2017, vol. 1, n° 1, pp. 6-19. DOI 10.18546/RFA.01.1.02. <https://unescochair-cbrsr.org/pdf/resource/RFA.pdf>

¹¹ CHAN, Leslie, HALL, Budd, PIRON, Florence, TANDON, Rajesh, et WILLIAMS, Lorna, « La science ouverte au-delà du libre accès : Pour et avec les communautés. Un pas vers la décolonisation des savoirs », IdéesLab de la Commission canadienne pour l'UNESCO, Ottawa, Canada, Juillet 2020. https://unescochair-cbrsr.org/wp-content/uploads/2020/07/SO_Pour_et_avec_les_communaut%C3%A9s_FR.pdf

¹² De term burger wordt gebruikt in relatie tot het begrip burgermaatschappij als de zelforganisatie van de samenleving, buiten of parallel aan het politieke, administratieve of commerciële institutionele kader. Het is in die zin dat ze zich inzetten voor het project. Zij treden in het project op als actoren van het maatschappelijk middenveld.

Maatschappelijke innovatie bevorderen. Het programma wil Brusselaars ondersteunen die de uitdagingen van onderzoek of experimentele ontwikkeling willen aangaan die ten grondslag liggen aan maatschappelijke innovaties.

Het programma is ontworpen om wicked issues aan te pakken en deze vanuit een **systemisch** perspectief aan te pakken. Een systemische benadering nodigt ons uit om situaties te beschouwen vanuit het perspectief van de **relaties tussen de componenten** van het betreffende maatschappelijke systeem. In deze benadering is het de relatie, de interactie tussen de componenten en het geheel die het hoofdconcept wordt in plaats van de geïsoleerde beschrijving van de elementen van het systeem.

Het programma vraagt om na te denken over de **nodige doorverwijzingen**. Het is een kwestie van nadenken over de articulatie tussen de gewenste elementen, de veranderingen die worden beoogd en wat niet langer wenselijk is, wat moet worden gestopt, wat niet wenselijk is, de diepe oorzaken die de voorwaarden voor het ontstaan van gewenste toestanden voorkomen. Het is ook een kwestie van nadenken over hoe we rekening gaan houden met wat mogelijk moet worden opgegeven, wat moet worden ontmanteld, gesloten, herverdeeld en wie hierdoor zou worden getroffen¹³. Het is ook een kwestie van het heroverwegen en herconfigureren van de verbanden van afhankelijkheden, de behoeften en de manier waarop ze worden aangepakt.

Ten slotte kunnen maatschappelijke veranderingen niet worden doorgevoerd tegen een achtergrond van geheugenverlies. Het is zeer waarschijnlijk dat de situatie niet altijd zo is geweest en dat er momenten van splitsing zijn geweest. Het gaat er dus om **een herdenkingswerk uit te voeren** en het probleem en de vooruitzichten op verandering in ons erfgoed te verankeren. Het is echter essentieel dat deze herinnering een "levende" grondstof is en naast de actieve verbeelding bestaat, zodat ze niet wordt verbannen naar een opgelegd en belastend verleden.

Het programma ondersteunt projecten die voldoen aan de criteria [van verantwoord onderzoek en innovatie](#). Dit houdt onder meer in dat er in het project wordt gewerkt aan de normatieve achtergrond en effecten van het project. Onderzoek is niet neutraal. De impliciete kadering, de instellingen die ons hebben opgeleid of van waaruit we werken, de apparatuur, de instrumenten die we mobiliseren, de geschiedenis die we erven, onze waarden, onze intenties, enz... geven impliciet vorm aan alle aspecten van ons onderzoek. Het is een kwestie van het identificeren van en werken aan deze normatieve achtergronden. Kennis heeft ook productieve effecten. Het doel is om na te denken over de doelstellingen en het mogelijke gebruik van het project en de resultaten ervan, met name op het gebied van ethiek, mogelijk misbruik in andere sociale en politieke contexten, enz. Evalueer de negatieve externaliteiten, rebound-effecten, ethische aanvaardbaarheid, duurzaamheid en sociale wenselijkheid van de resultaten.

2 Drie soorten projecten

Het programma Co-Create financiert 3 verschillende soorten projecten:

- Co-probleemstelling;
- Co-onderzoek;
- Co-ontwikkeling.

¹³ A. Monin. Motorkap E., Landivar D., Monnin A., 2021. *Erfgoed en sluiting*, Editions Divergences, 150p

De indeling van je project in een van deze categorieën is gebaseerd op het verkennende karakter van het project, dat afhangt van:

- Het innovatieve karakter en de stand van de kennis.
- De rijpheid van de [gemeenschap van betekenis](#) en de [transdisciplinaire](#) aanpak.

Innoviris behoudt zich het recht voor om uw project te herclassificeren volgens een van deze drie typologieën.

2.1 Co-problemativering

Een co-problematiseringsproject beantwoordt aan een belangrijke behoefte om het maatschappelijke probleem te formuleren. Dit om uiteindelijk de juiste vragen te stellen en de aard van het probleem beter te begrijpen (onderzoeksprobleem, opleidingsprobleem, financieel probleem, bewustwordingsprobleem, politiek probleem, organisatorisch probleem, enz.). Er zijn dus nog geen specifieke onderzoeks- of experimentele ontwikkelingsvragen.

Wat de stand van de kennis betreft, is het project hoogst onzeker. De kennisvraagstukken gaan verder dan de stand van de eigen kennis van de projectleiders. [Actoren van verandering](#) zijn nog niet in staat om specifieke onderzoek vragen of specifieke innovatievoorstellen, oplossingen, etc. te formuleren.

Op het niveau van de [gemeenschap van betekenis](#), een eerste kern van [co-onderzoekers](#) wordt gevormd met de [actoren van verandering](#). Maar er is nog steeds behoefte aan een beter begrip van de netwerken van actoren, de praktijken en de kennis die rond het onderwerp wordt gemobiliseerd. Situaties die het niet mogelijk maken om actoren van verandering bij het project te betrekken, moeten worden geproblematiseerd, met name op het niveau van de belangrijkste elementen van de [transdisciplinaire](#) aanpak.

Er moet nog gewerkt worden aan de contouren van een [Transdisciplinaire](#) aanpak die zich inzet voor een democratie van kennis en een ontsluiting van de wetenschap. Er moet nog steeds een [gemeenschap van betekenis](#) worden ontwikkeld. Het is daarom een kwestie van het invoeren van benaderingen/strategieën/processen die gericht zijn op het verwerven van een minimumniveau van wederzijds begrip, om de pluraliteit en heterogeniteit van het begrip van het maatschappelijke probleem en sociale representaties die het ondersteunt te erkennen en deze te gebruiken om gebieden te verkennen waarin perspectieven van waardeconvergentie of gemeenschappelijke strategieën voor actie kunnen worden geformuleerd.

Het opbouwen van een probleem omvat, maar is niet beperkt tot, het begrijpen van het probleem. De doelstellingen van een Co-problemativering zijn als volgt :

- Het begrip van het probleem verdiepen: wat is de oorsprong ervan; hoe het zich manifesteert; hoe het zich ontplooit; wat zijn de blokkades; wat zijn de problemen, enz.
- Consolideren van de gemeenschap: engagement en betekenis.
- Een systemische benadering van het probleem ontwikkelen door de 3 dimensies te integreren: relaties tussen componenten, doorverwijzingen, en herdenkingswerk.
- Om de contouren van een [transdisciplinaire](#) aanpak te ontwikkelen toegewijd aan een kennisdemocratie en een opening van de wetenschap. Dit impliceert voorbereidend analyse werk van de heterogeniteit van de systemen en culturen van kennis die in de gemeenschap spelen. Het is een kwestie van analyseren en uitwisselen over de manier waarop leden van de gemeenschap kennis produceren, verwerven, gebruiken en legitimeren. Het is ook een

kwestie van het verkennen van de mogelijke conflicten, spanningen en machtsverhoudingen die op dit niveau spelen.

- Het ontwikkelen van een [transdisciplinaire stand van kennis](#).
- De normatieve achtergrond bieden en nadenken over de productieve effecten van het project voor de duurzaamheid van het Gewest.

2.2 Co-onderzoek

Het doel van het co-onderzoeksproject is het produceren van nieuwe kennis rond een onderzoeksprobleem goed geïdentificeerd en mogelijk maken om innovatiepaden te formuleren en te verduidelijken die later ontwikkeld kunnen worden.

Op het niveau van de [stand van kennis](#):

- Het project getuigt van een goed en diepgaand begrip van het oorspronkelijke maatschappelijke probleem.
- er is een werk begonnen op de normatieve achtergrond van het project en de productieve effecten van het project voor de duurzaamheid van het Gewest.
- Er zijn nog geen concrete oplossingen pistes die geformuleerd en ontwikkeld kunnen worden.
- De holistische basis is goed gelegd: het maatschappelijke systeem dat centraal staat in het onderzoek is goed geïdentificeerd en afgebakend. De componenten van het systeem, de verschillende en onderling afhankelijke aspecten zijn voldoende geïdentificeerd om in het onderzoek te worden geïntegreerd. De karakterisering van dit systeem is mogelijk nog niet volledig. De onbekenden die blijven bestaan, maken dan deel uit van het onderzoeksprobleem. De doorverwijzingen en herdenkingswerk zijn geïntegreerd in het zoekprobleem.
- Het project heeft een diepgaande en [transdisciplinaire stand van kennis](#).
- Het onderzoeksprobleem is bewezen. De stand van de kennis vertoont een gebrek en onzekerheden die de noodzaak van onderzoek rechtvaardigen en er aanleiding toe geven. Dit gebrek aan kennis overstijgt de specifieke kennis van de projectleiders. Het project is goed afgebakend rond dit gemis. Onderzoekswerk is een "must have" voor de doelstellingen.

Op het niveau van de [gemeenschap van betekenis](#) en transdisciplinariteit wordt verwacht dat voor het starten van een Co-onderzoeksproject de fundamenteën op deze aspecten worden gelegd (eventueel door middel van een co-problematiseringsproject). De consolidatiewerkzaamheden kunnen echter tijdens het project worden voortgezet.

1. Er wordt een gemeenschap van [co-onderzoekers](#) (mate van betrokkenheid "engagement") gevormd met de actoren van verandering. Situaties die dit niveau van engagement niet toelaten, moeten **worden geproblematiseerd, met name op het niveau van de sleutelementen van co-creatie en de impact van het project (de impact ligt op het niveau van co-creatie)**: pragmatisme van betrokkenheid (waarom? Wie onderzoekt wie/wat, wie mobiliseert wie? in dienst van wat?), strategieën en methoden van inclusie, epistemische houdingen, relaties tot gerichte verandering, gezond verstand, machtsverhoudingen, enz.
2. Betekenis rond de kwestie, de doelstellingen van het project en de sociale representaties van duurzaamheid wordt gedeeld door de gemeenschap van [co-onderzoekers](#). Of in ieder geval de diversiteit van sociale representaties en belangen staat niet in de weg om naar een gemeenschappelijk doel te werken. Situaties die hier niet mee overeenkomen worden dan geïntegreerd in het onderzoeksprobleem.
3. De contouren van een [transdisciplinaire](#) aanpak toegewijd aan een kennisdemocratie en opening van de wetenschap werd gewerkt. Dit betekent dat eerst de heterogeniteit van de

kennissystemen en -culturen die in de gemeenschap spelen moet worden geanalyseerd. Het gaat om het analyseren en bespreken van de manier waarop de leden van de gemeenschap hun kennis produceren, verwerven, gebruiken, legitimeren, overdragen en verspreiden. Het doel is ook om eventuele conflicten, spanningen en machtsstrijd op dit niveau te onderzoeken.

2.3 Co- ontwikkeling

Het doel van een co-ontwikkeling is het valideren van een maatschappelijk [innovatie](#) voorstel zodat het aan het einde van het project een kortlopend implementatietraject kan aangaan.

Experimentele ontwikkeling bestaat uit systematisch werk op basis van kennis die is verkregen door onderzoek of praktijkervaring en het produceren van nieuwe kennis met het oog op het creëren en operationaliseren van een [innovatie](#) (nieuwe materialen, producten, processen, systemen, diensten of om bestaande aanzienlijk te verbeteren)¹⁴. Als onderdeel van dit programma brengt het innovatieve systeem de elementen van [maatschappelijke innovatie](#) samen die u op korte termijn na het project wilt doorvoeren.

In termen van de [stand van kennis](#):

- Het project getuigt van een goed en diepgaand begrip van het oorspronkelijke maatschappelijke probleem.
- Er kan een concrete weg voor [maatschappelijke innovatie](#) worden geformuleerd en ontwikkeld.
- De normatieve achtergrond van het project wordt toegelicht en er wordt nagedacht over de productieve effecten van het project voor de duurzaamheid van het Gewest.
- De systemische basis is goed gelegd: het maatschappelijke systeem dat aan de basis ligt van de beoogde [innovatie](#) is goed geïdentificeerd en afgebakend. De componenten van het systeem en hun relaties zijn voldoende geïdentificeerd om in het experimentele ontwikkelingswerk te worden geïntegreerd. De doorverwijzingen en elementen van herdenkingswerk zijn geanalyseerd en geïntegreerd in het experimentele ontwikkelingsprobleem.
- Het project heeft een diepgaande en [transdisciplinaire stand van kennis](#).
- Het probleem van de experimentele ontwikkeling wordt bevestigd. De [stand van kennis](#) toont problemen en onzekerheden aan die experimentele ontwikkeling rechtvaardigen en onderwerp van experimentele ontwikkeling zijn. Er is geen behoefte meer aan onderzoek, maar er zijn nog steeds onbekenden en [risico's](#) voorafgaand. Het is nog noodzakelijk om experimentele ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren voordat de [innovatie](#) geïmplementeerd kan worden (prototyping, eerste tests, keuze tussen verschillende technologieën of methoden, enz.). Het project is goed afgebakend rond deze kwesties en onzekerheden. Experimenteel ontwikkelingswerk is een noodzaak voor de beoogde [innovatie](#) (een « must have »).

Op het niveau van de [gemeenschap van betekenis](#), zijn de verwachtingen voor een Co-ontwikkelingsproject:

- Er wordt een gemeenschap van co-ontwikkelaars (mate van betrokkenheid, "engagement") gevormd met de actoren van verandering.

¹⁴ Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

- Betekenis rond maatschappelijke kwesties, projectdoelstellingen en sociale representaties wordt gedeeld door de gemeenschap van toegewijde ontwikkelaars. Of in ieder geval de diversiteit van sociale representaties en belangen staat niet in de weg om naar een gemeenschappelijk doel te werken.

Situaties die dit niveau van maturiteit niet mogelijk maken, moeten worden gerechtvaardigd, met name in termen van de belangrijkste elementen van [co-creatie](#) en de impact van het project (de impact ligt op het niveau van [co-creatie](#)): pragmatisme van betrokkenheid (waarom? wie onderzoekt wie/wat, wie mobiliseert wie? in dienst van wat?), strategieën en methoden van inclusie, epistemische houdingen, relaties tot gerichte verandering, gezond verstand, machtsverhoudingen, enz.

3 Subsidieerbaarheid

De Brusselse entiteiten die bij Innoviris een subsidieaanvraag kunnen indienen in het kader van het programma Co-Create zijn:

- **ondernemingen** met minstens één maatschappelijke zetel in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest;
- **non-profitorganisaties** met minstens één maatschappelijke zetel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- **onderzoeksinstituten** (universiteiten, hogescholen en collectieve onderzoekscentra) met minstens één maatschappelijke zetel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- **gewestelijke en gemeentelijke administratieve overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.** De administratieve overheden komen in aanmerking voor een subsidie van Innoviris in het kader van het programma Co-Create voor zover
 - de rollen, taken en betrokkenheden van de administratieve overheid goed in het kader van een Co-Create project passen. Dat houdt in dat de administratieve overheid op dezelfde hoogte als de andere actoren deelneemt aan het hele proces. Zij handelt dus niet als dienstverlener om een [experiment](#) toe te laten noch als opdrachtgever van werken, leveringen of diensten. De administratieve overheid moet ook nagaan of al haar activiteiten, die ze in het kader van het project zal uitvoeren, in overeenstemming zijn met de wet op de overheidsopdrachten. Als de overheid de resultaten van het project na afloop van een experimenteel ontwikkelingsproject verwerft, moet rekening worden gehouden met het kader van Innovatieve Overheidsopdrachten (IOO). Innoviris zal geen financiering verlenen voor de opzet of uitvoering van IOO's voor de administratieve overheden in het kader van het programma Co-Create;
 - de rollen, de taken en de gewenste mate van betrokkenheid van de administratieve overheid in het kader van het project worden niet reeds door hun dotaties (en andere financieringsbronnen) gefinancierd. De administratieve overheden moeten het bewijs leveren van de afwezigheid van een dubbele financiering met betrekking tot hun opdrachten en dotaties (en andere financieringsbronnen).

De aanvragers moeten hebben voldaan aan al hun verplichtingen die in het kader van de eventuele eerdere toekenning van andere steun vanwege het Gewest werden opgelegd.

Niet-Brusselse entiteiten of entiteiten die niet voldoen aan een van de hierboven vermelde categorieën kunnen als partner bij het project worden betrokken, maar kunnen in het kader van het programma Co-Create geen aanspraak maken op een subsidie.

Het project kan door een (op zich staande) Brusselse entiteit of door een consortium van Brusselse entiteiten worden gedragen, die begunstigde van de financiering zijn en als 'partners' worden behandeld.

4 Verband met de gewestelijke bevoegdheden

Als financieringsorgaan voor wetenschappelijk onderzoek en [innovatie](#) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is Innoviris bevoegd om steun te verlenen aan projecten voor onderzoek en experimentele ontwikkeling die verband houden met domeinen die **expliciet** onder de bevoegdheid van de gewesten vallen: <https://www.parlement.brussels/les-competences/>¹⁶.

Bij elke steunaanvraag bij Innoviris is het dus essentieel om het verband tussen het project en een gewestelijke bevoegdheid aan te tonen. Het kan echter voldoende zijn dat het verband indirect is, zolang het relevant is en in het voorstel wordt aangetoond. Neem bij twijfel vooraf contact op met Innoviris.

5 Begin van het project

De begindatum van het project moet later zijn dan de datum waarop Innoviris je aanvraag heeft ontvangen. Het project kan op zijn vroegst starten op de eerste dag van de maand die volgt op de dag waarop Innoviris je dossier heeft ontvangen. We merken echter op dat het onderzoek enkele maanden kan duren, vanaf het moment dat het dossier wordt ingediend tot de beslissing om de gevraagde financiering al dan niet toe te kennen.

Als het project wordt opgestart voordat de financiering echt rond is, dan is dat op eigen risico van de entiteit of het consortium. Bij toekenning van de subsidie is het wel mogelijk om de uitgaven die voor de formele beslissing werden gemaakt te aanvaarden (tot ten vroegste de eerste dag van de maand die volgt op de dag waarop Innoviris de ontvangst van het project heeft bevestigd).

6 Indiening van een voorstel

Voordat u een volledige en formele financieringsaanvraag indient, wordt het sterk aanbevolen om een projectschets in te dienen via het formulier 'Co-Create Projectschets'. Dit stelt Innoviris in staat om u een eerste feedback te geven over de geschiktheid van uw project binnen de missie van Innoviris en het kader van het Co-Create programma

Een financieringsaanvraag kan op om het even welk ogenblik tijdens het jaar in het kader van dit programma ingediend worden, afhankelijk van het beschikbare budget voor het programma Co-Create.

¹⁵ artikel 6 van de [bijzondere wet inzake institutionele hervormingen](#).

¹⁶ artikel 6 van de [bijzondere wet inzake institutionele hervormingen](#).

Het aanvraagformulier en de bijlagen moeten bij Innoviris worden ingediend. Daarvoor moet gebruik worden gemaakt van het gepaste aanvraagformulier (co-probleemstering, co-onderzoek, co-ontwikkeling).

Het formulier moet worden ingediend in

- 1 elektronisch exemplaar in **formaat MS Word of Open Office**
- En**
- 1 elektronisch exemplaar in **pdf-formaat** dat elektronisch wordt ondertekend (in overeenstemming met de eIDAS-normen, bv. Adobe sign of SignHere)

te versturen naar: funding-request@innoviris.brussels, met xhulhoven@innoviris.brussels in cc.

Zodra je aanvraag bij Innoviris is toegekomen, ontvang je een ontvangstbevestiging. Heb je na 5 werkdagen nog altijd geen bevestiging ontvangen, neem dan contact op met de verantwoordelijke van het programma Co-Creat: xhulhoven@innoviris.brussels.

7 Evaluatie van het voorstel

Na ontvangst van je dossier bekijkt Innoviris of je aanvraag ontvankelijk is. Innoviris houdt daarbij rekening met:

1. het beschikbare budget voor Co-Creat;
 2. de toelaatbaarheid van de deelnemende entiteiten;
- de geschiktheid van het project binnen de missie van Innoviris en het kader van het programma;
 - Het verband met de gewestelijke bevoegdheden;
3. de volledigheid van het formulier;
 4. de aanwezigheid van alle bijlagen;
 5. het feit dat het project niet begonnen mag zijn voor de indiening van de steunaanvraag;
 6. de situatie van de entiteiten met betrekking tot hun financiële draagkracht en desgevallend hun vermogen om hun aandeel te financieren.
 7. het voldoen aan de voorwaarden in deze regels.

Als het dossier ontvankelijk blijkt, beoordeelt Innoviris of het opportuun is om de gevraagde subsidie toe te staan. In dat verband behoudt Innoviris zich het recht voor om:

- aanvullende inlichtingen te vragen die nodig zijn om het dossier goed te kunnen beoordelen;
- een beroep te doen op externe expertise;
- het projectteam te vragen om het project voor te leggen en te verdedigen, eventueel in aanwezigheid van externe deskundigen.

Op de [webpagina van Co-Creat](#) vind je:

- de gedetailleerde lijst van de evaluatiecriteria voor een co-probleemstellingsproject;
- de gedetailleerde lijst van de evaluatiecriteria voor een co-onderzoeksproject;
- de gedetailleerde lijst van de evaluatiecriteria voor een co-ontwikkelingsproject.

Innoviris zal haar evaluatie voorleggen aan de bevoegde overheid (minister/staatssecretaris belast met Wetenschappelijk Onderzoek of de Brusselse Hoofdstedelijke Regering), zodat die kan beslissen om de gevraagde subsidie toe te kennen of te weigeren.

8 Duur van het project

Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
Maximaal 15 maanden	Maximaal 36 maanden (inclusief 6 tot 9 maanden afsluiting en valorisatie)	Maximaal 36 maanden (inclusief 6 tot 9 maanden afsluiting en valorisatie)

9 Budget en subsidie

Elk eindvoorstel moet **voor elk partner een budget bevatten. Daarvoor moet gebruik worden gemaakt van de template die op de webpagina van Co-Create kan worden teruggevonden.**

Er wordt geen plafond toegepast. Het budget moet in overeenstemming zijn met het programma. Ter indicatie: het gemiddelde bedrag per partner voor 12 maanden is € 120.000.

Voor meer details over de toegestane kosten kun je de [boekhoudkundige richtlijnen](https://innoviris.brussels/nl/algemene-boekhoudkundige-richtlijnen) raadplegen (<https://innoviris.brussels/nl/algemene-boekhoudkundige-richtlijnen>).

Voor de verschillende soorten aanvragers die in aanmerking komen, zijn de percentages van het door Innoviris gedragen budget (interventiepercentage) de volgende:

9.1 Onderzoekinstellingen

Het financiële tegemoetkomingspercentage van het Gewest is als volgt:

Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
100%	100%	80%*

* Voor de tussenkomsten die minder dan 100% bedragen, moet de entiteit een eigen deel van het project financieren via andere middelen dan publieke, private of andere fondsen.

9.2 Non-profitorganisaties

Het financiële tegemoetkomingspercentage van het Gewest is als volgt:

Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
100%	100%	80%*

* Voor de tussenkomsten die minder dan 100% bedragen, moet de entiteit een eigen deel van het project financieren via andere middelen dan publieke, private of andere fondsen.

Opgelet: het statuut van vzw impliceert niet automatisch een non-profitkwalificatie. Dit hangt af van de activiteiten van de vereniging, de aard van het project en de taken die de vereniging in het kader van het project zal uitvoeren. Innoviris voert een analyse uit op basis van het voorstel en de bijgevoegde verklaring betreffende de kwalificatie van de aanvrager. Indien uit deze analyse blijkt dat de vzw niet als een non-profitorganisatie binnen het ingediende project kan worden aangemerkt, zal zij als een vennootschap worden behandeld. In dat geval moet ze het onderstaande gedeelte over ondernemingen raadplegen en wordt haar grootte beoordeeld aan de hand van de criteria die op deze webpagina staan: <https://www.nbb.be/nl/balanscentrale/opmaken-en-neerleggen/wat-neerleggen/groottecriteria/voor-verenigingen-en-stichtingen>

9.3 Ondernemingen

Voor een **co-problemativering** project, wordt de steun toegekend op basis van de minimissteun en in overeenstemming van de verordening (EU) nr. 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

Op grond van deze verordening mag het totale bedrag aan de minimissteun dat aan een begunstigde wordt verleend over een periode van drie jaar niet meer dan € 300.000 bedragen

Dit maximumbedrag is van toepassing ongeacht de vorm en het doel van de de-minimissteun of van de subsidiërende entiteiten (gewestelijk of nationaal).

De aandacht van de begunstigde wordt gevestigd op het feit dat het zijn verantwoordelijkheid is om volledige informatie te verstrekken (aan het Gewest) over alle andere de-minimissteun die hij in de afgelopen drie jaar heeft ontvangen. Daartoe moet de begunstigde de bij het aanvraagformulier gevoegde verklaring op erewoord invullen.

	Co-probleemstelling
Minimissteun	100%

Voor een Co-onderzoek project, een Co-ontwikkeling project of indien de begunstigde niet kan voldoen aan de voorwaarden voor de minimissteun in het kader van Co-problemativering project, In regel met de Europese wetgeving, wordt de tussenkomst van het gewest uitgedrukt in een percentage van het budget van elke partner dat nodig is voor de uitvoering van het project. Het bedrag wordt bepaald op basis van de aard en de grootte van de entiteit. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de geldende tussenkomstpercentages voor deze oproep.

	Co-probleemstelling (indien het de minimissteunkader niet kan worden toegepast)	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
Zeer kleine/kleine onderneming	70 %	70 %	45%
Middelgrote onderneming	60 %	60 %	35%
Grote onderneming	50 %	50 %	25%

Buiten het toepassingsgebied van de minimissteun, kunnen de interventiepercentages met 15% van de aanvaardbare kosten worden vermeerderd, tot maximaal 80%, als het project aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

- het project wordt uitgevoerd binnen een effectieve samenwerking van twee of meerdere onderling onafhankelijke ondernemingen, waaronder minstens een kleine of middelgrote onderneming, en zonder dat een van de ondernemingen alleen meer dan 70% van de aanvaardbare kosten van het samenwerkingsproject draagt;
- het project wordt uitgevoerd binnen een effectieve samenwerking van twee of meerdere onderling onafhankelijke ondernemingen met zetel in minstens twee lidstaten, en zonder dat een van de ondernemingen alleen meer dan 70% van de aanvaardbare kosten van het samenwerkingsproject draagt;

- het project wordt uitgevoerd in effectieve samenwerking met een onderzoeksorganisatie, die minstens 10% van de toegelaten kosten van het samenwerkingsproject draagt en het recht heeft de resultaten van dit project te publiceren in de mate dat deze voortvloeien uit onderzoek dat ze zelf heeft uitgevoerd;
- de resultaten van het project worden op grote schaal verspreid door middel van conferenties, publicaties, deponering in open access of via gratis of vrije software.

Voor de tussenkomsten die minder dan 100% bedragen, moet de entiteit aantonen dat ze in staat is om een eigen deel van het project te financieren via andere middelen dan publieke fondsen (of in natura). Dit eigen aandeel kan met verschillende documenten (balans, bankuittreksel, kapitaal, banklening enz.) worden aangetoond.

9.4 De gewestelijke en gemeentelijke administratieve overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het financieringskader voor administratieve overheden in het kader van een Co-Create project. De gedetailleerde toelichtingen bevinden zich in het document 'steun aan overheidsinstanties in het kader van een Co-Create-programma dat beschikbaar is op [onze website](#).

De activiteit van de administratieve overheid wordt niet als een economische activiteit beschouwd.

Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
100%	100%	80%*

De activiteit van de administratieve overheid wordt beschouwd als een economische activiteit Maar ze is niet los te koppelen van haar prerogatieven van openbaar gezag.

Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
100%	100%	80%*

De activiteit van de administratieve overheid wordt als een economische activiteit beschouwd die kan worden losgekoppeld van haar prerogatieven van openbaar gezag.

	Co-probleemstelling	Co-onderzoek	Co-ontwikkeling
Kleine administratieve overheid	70 %	70 %	45%
Middelgrote administratieve overheid	60 %	60 %	35%
Grote administratieve overheid	50 %	50 %	25%

De interventiepercentages kunnen met 15% van de aanvaardbare kosten worden vermeerderd, tot maximaal 80%, als het project aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

- het project wordt uitgevoerd binnen een effectieve samenwerking van twee of meerdere onderling onafhankelijke ondernemingen, waaronder minstens een kleine of middelgrote onderneming, en zonder dat een van de ondernemingen alleen meer dan 70% van de aanvaardbare kosten van het samenwerkingsproject draagt;
- het project wordt uitgevoerd binnen een effectieve samenwerking van twee of meerdere onderling onafhankelijke ondernemingen met zetel in minstens twee lidstaten, en zonder

dat een van de ondernemingen alleen meer dan 70% van de aanvaardbare kosten van het samenwerkingsproject draagt;

- het project wordt uitgevoerd in effectieve samenwerking met een onderzoeksorganisatie, die minstens 10% van de toegelaten kosten van het samenwerkingsproject draagt en het recht heeft de resultaten van dit project te publiceren in de mate dat deze voortvloeien uit onderzoek dat ze zelf heeft uitgevoerd;
- de resultaten van het project worden op grote schaal verspreid door middel van conferenties, publicaties, deponering in open access of via gratis of vrije software.

Voor de tussenkomsten die minder dan 100% bedragen, moet de entiteit aantonen dat ze in staat is om een eigen deel van het project te financieren via andere middelen dan publieke, private of andere fondsen.

9.5 Toelichting

We herhalen hier dat een van de doelstellingen van het programma is om de bekwaamheid van de actoren van verandering volledig bij het proces te betrekken en hun capaciteit te vergroten om actie te ondernemen voor de gewenste transitie. De financiering is in de eerste plaats bedoeld om te ondersteunen en hen de middelen te geven om verkennend onderzoek uit te voeren. De mensen die in het project actoren van verandering zijn moeten desgevallend **vermeld worden in het aanvraagformulier en de budgetten**.

Innoviris besteedt aandacht aan de mate van betrokkenheid binnen de projecten. Een engagement voor een Co-Create project is een behoorlijke klus die alleen tot een goed einde kan worden gebracht als de betrokkenen maximaal bij het project betrokken zijn. De verdeling van kleine opdrachten over meerdere mensen is daarom niet verenigbaar met de betrokkenheid die een co-onderzoeksproces vereist. Dat leidt tot situaties van afkalving van de verantwoordelijkheid, te geringe betrokkenheid of integendeel een betrokkenheid die niet op haar juiste waarde wordt erkend. Of het leidt tot verwarring tussen de betrokkenheid van de personen bij het onderzoeks- of ontwikkelingsproject en bij hun andere activiteiten. Dit element zal dus in aanmerking worden genomen bij de evaluatie van het project. Meer gefragmenteerde betrokkenheid komt meer overeen met een “participatieniveau (cf. sectie [Co-creatie](#)).

Er kan een coördinatiefunctie voor [co-creatie](#) en partnerschapsbeheer voor het hele project worden toegevoegd. Deze coördinator coördineert de werkzaamheden ter ondersteuning van de [co-creatie](#)aanpak zoals uiteengezet in het Co-create programma.

Interne beperkingen van het project kunnen een ernstige invloed hebben op de haalbaarheid ervan. Dit kunnen diepgewortelde meningsverschillen tussen de spelers zijn, de onbeschikbaarheid van sommigen van hen, de weigering van de hiërarchie om een verkennende aanpak toe te staan, morele of professionele dilemma's, enzovoort. Controverses, meningsverschillen en heterogene standpunten moeten kunnen bestaan binnen een co-creatieproject. Het is belangrijk om deze diversiteit te erkennen en te gebruiken om gebieden te verkennen waar convergerende waarden of gezamenlijke actiestrategieën kunnen worden geformuleerd. Als dit aspect echter niet wordt ondersteund, kan het al snel een impact hebben op de haalbaarheid van het project. Het is daarom belangrijk dat het project in zijn manier van besturen, zijn methoden en de geplande ondersteuning laat zien dat het aandacht heeft voor deze aspecten en voor de psychosociale aspecten van groepsdynamiek. De regels nodigen

teams uit om ondersteuning te bieden op dit gebied met de functie van co-creatiecoördinator en eventueel uitbestede ondersteuning.

Als de aangeworven personen gekend zijn en niet 100% aan het project werken, vragen we om een korte beschrijving te geven van de activiteiten waar ze de rest van hun arbeidstijd aan besteden (bv. x% in dienst van deze organisatie, x% zelfstandige, werkzoekende enz.)

De post 'onderaanbesteding' is een post die is bedoeld om specifieke, eenmalige taken uit te besteden die niet door het consortium kunnen worden uitgevoerd. Het is dus geen post om medeonderzoekers te financieren.

Aan de projectleiders wordt gevraagd om na te denken over het uitbesteden van het faciliteren van co-creatiemethoden, het bemiddelen van groepsdynamiek, het gebruik van artistieke benaderingen om kruisbestuiving van kennis aan te moedigen enz.

Er wordt aan de projectleiders ook gevraagd om verschillende formaten te overwegen voor het bestendigen, formaliseren en verspreiden van hun resultaten (film, podcasts, boeken, stripverhalen, theatercreaties enz.) en om daar de nodige middelen voor uit te trekken.

9 maanden voor het einde van een co-onderzoeks-/co-ontwikkelingsproject zal je gevraagd worden om een afsluitings- en valorisatieplan op te stellen dat uitgevoerd zal worden tijdens de laatste 9 tot 6 maanden van het project. Dit plan moet onder andere de organisatie van een afsluitings- en valorisatie-evenement omvatten. De projecten worden daarom verzocht er rekening mee te houden dat een deel van de duur van het project gewijd zal zijn aan de uitvoering van dit plan en de nodige middelen hiervoor te voorzien.

10 Intellectuele eigendom

De intellectuele-eigendomsrechten behoren toe aan de partners van het project. Er moet een duidelijke consortiumovereenkomst worden opgesteld volgens de principes van het co-creatief proces, waarbij een verschil wordt gemaakt tussen het intellectueel-eigendomsrecht vóór het project en het intellectueel-eigendomsrecht dat in het kader van het project zal worden verworven. Deze overeenkomst moet bij de subsidieaanvraag worden toegevoegd. Alle belemmeringen voor het gebruik van de reeds verworven kennis moeten duidelijk worden geïdentificeerd.

We mogen echter niet vergeten dat het Co-create programma gericht is op kennisdemocratie en open wetenschap. Dit omvat in het bijzonder openheid naar de samenleving en openheid voor publicatie en data. De samenwerkingsovereenkomst moet daarom consistent zijn met deze aspecten.

11 Informatie en contactgegevens

Voor bijkomende informatie kun je terecht bij Innoviris: xhulhoven@innoviris.brussels